

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Jednotlivými druhmi ochranných opatrení sú *predbežné a súdne zaistenie a predbežné zablokovanie*. Ochranné opatrenia sú procesné súdne príkazy na zmrazenie a ochranu vydávané súdom na majetok dlžníka s cieľom zabrániť protistrane v zničení alebo prevedení príslušného majetku alebo v zmenšení jeho objemu.

Predbežné zaistenie tvorí zmrazenie vysledovateľných aktív dlžníka s cieľom vymáhať ich, keď veriteľ získa exekučný titul. Občiansky súdny poriadok obsahuje niekoľko špeciálnych ustanovení týkajúcich sa postupu výkonu predbežného zaistenia civilných lodí.

Súdne zaistenie predstavuje zmrazenie aktív tým, že sa zveria do úschovy súdnemu exekútorovi.

Súdne zaistenie sa môže uplatniť vždy, keď sa začne konanie v súvislosti s majetkom alebo iným nadradeným vecným právom, s vlastníctvom aktív alebo užívaním či správou spoločného vlastníctva, pričom súd je oprávnený schváliť súdne zaistenie majetku.

Predbežné zablokovanie sa môže uplatniť v prípade peňazí, cenných papierov alebo iného vysledovateľného hnuťelného nehmotného majetku, ktorý dlžníkovi dlhuje tretia osoba.

Vykonaťelné zablokovanie je forma nepriameho vykonania, pomocou ktorého sa vymáhajú peniaze, cenné papiere alebo iný vysledovateľný hnuťelný nehmotný majetok.

Niektoré rozsudky súdu prvého stupňa sú *zo zákona predbežne vykonaťelné*, keď je ich cieľom určiť výkon rodičovských práv a povinností, práva na osobný vzťah s maloletou osobou a jej bydlisko; odmeňovanie, dávky v nezamestnanosti; odškodnenie v prípade pracovného úrazu; anuitu, vyživovaciu povinnosť; dávky na deti a dôchodok; odškodnenie v prípade smrti alebo ujmy na zdraví či poškodenia zdravia; okamžité opravy; zapečatenie, odstránenie pečatí alebo inventarizácia; nároky týkajúce sa držby; rozsudky vynesené na základe toho, že odporca priznal pohľadávky navrhovateľa, atď. Tieto rozsudky sú predbežne vykonaťelné.

Súd môže pripustiť predbežné vykonávanie rozsudkov týkajúcich sa aktív.

Pokiaľ ide o poskytnutie dôkazu, každá osoba, ktorá má naliehavý záujem o preukázanie svedectva osoby, stanoviska odborníka alebo stavu určitého majetku alebo ktorá má záujem o podanie, skutočnosť alebo priznané právo, bude mať nárok pred súdnym konaním a v jeho priebehu požiadať o poskytnutie takéhoto dôkazu.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania je potrebné vydanie rozhodnutia s cieľom priznať súdny príkaz na zmrazenie vysledovateľného majetku alebo peňažných súm dlžníka. Príkazy môže vydávať len súd prvého stupňa s právomocou v danej veci (súdne zaistenie, predbežné zablokovanie) alebo súd prvého stupňa, ktorý vec prejednáva, či súd, v ktorého právomoci sa majetok nachádza (súdne zaistenie). V týchto osobitných konaniach nie je povinná pomoc právnik. Rozsudky týkajúce sa predbežného zaistenia a predbežného zablokovania vykonáva súdny exekútor. Súdny exekútor môže pripraviť všetky dokumenty na účely ochrany a správy, prijímať výnosy a splatné sumy a vyplácať súčasné dlhy a dlhy určené v exekučnom titule. Medzi predvídateľné náklady patria len súdne kolkové poplatky, ktoré podľa článku 11 ods. 1 písm. b) mimoriadneho nariadenia vlády č. 80 z 26. júna 2013 o súdnych kolkových poplatkoch predstavujú 100 RON za žaloby týkajúce sa ochranných opatrení a 1 000 RON za žaloby týkajúce sa zaistenia lodí a lietadiel. Veriteľ môže mať povinnosť zložiť zábezpeku stanovenú súdom. Ak pohľadávka veriteľa nie je stanovená písomne, zábezpeka sa zo zákona stanoví vo výške polovice požadovanej hodnoty.

Vykonaťelné zablokovanie na žiadosť veriteľa vykonáva súdny exekútor, ktorého úrad sa nachádza v jurisdikcii odvolacieho súdu, v ktorej má dlžník alebo tretia strana, ktorých sa týka zablokovanie, svoj domicil, alebo v prípade bankových účtov ho vykonáva súdny exekútor z miesta, kde má dlžník domicil alebo sídlo, alebo z miesta, kde má ústredie alebo pobočku úverová inštitúcia.

V prípade predbežného vykonávania sa žiadosť môže podať písomne a ústne na súde do ukončenia pojednávania. Súd môže povoliť predbežné vykonávanie súdnych príkazov týkajúcich sa majetku, kedykoľvek sa domnieva, že toto opatrenie je nevyhnutné vzhľadom na zrejme právne dôvody alebo vzhľadom na platobnú neschopnosť dlžníka, a keď predpokladá, že ak sa tento príkaz okamžite nevykoná, jasne to poškodí veriteľa. V týchto prípadoch môže súd nariadiť veriteľovi, aby zložil zábezpeku.

V prípade poskytnutia dôkazu sa žiadosť pred súdnym konaním predkladá okresnému súdu, v ktorého jurisdikcii sa nachádza svedok alebo predmet zistenia, a v priebehu súdneho konania sa predkladá súdu prvého stupňa, ktorý vedie konanie vo veci. V žiadosti danej strany sa uvedie dôkaz a skutočnosť, ktorú má strana v úmysle dokázať, ako aj odôvodnenie potreby poskytnúť tento dôkaz alebo súhlas protistrany.

2.2 Hlavné podmienky

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania musí prebiehať konanie. V prípade súdneho zaistenia sa môže vydať súdny príkaz aj vtedy, keď nijaké konanie neprebíha. Veriteľ, ktorý nemá exekučný titul, môže požiadať o výkon predbežného zaistenia alebo zablokovania, ak preukáže, že podal žalobu. Žiadosť o predbežné zaistenie lode možno v naliehavých prípadoch podať aj pred podaním žaloby vo veci samotnej.

Súd môže prijať návrh na súdne zaistenie alebo predbežné zablokovanie, ak je toto opatrenie nevyhnutné na ochranu príslušných práv a prebieha konanie týkajúce sa vlastníctva alebo iného nadradeného vecného práva, vlastníctva aktív alebo užívania či správy spoločného vlastníctva.

Súdne zaistenie možno schváliť aj bez súdneho konania vo veci samotnej, ak sa týka majetku, ktorý dlžník ponúka na prepustenie, s cieľom zaistiť majetok, pri ktorom má dotknutá strana oprávnený dôvod obávať sa, že by tento majetok mohol jeho vlastník odstrániť, zničiť alebo zmeniť; v prípade hnuťelného majetku zodpovedajúceho veriteľovej zábezpeke, keď požaduje vyhlásenie platobnej neschopnosti svojho dlžníka, alebo v prípade, keď má veriteľ dôvod sa domnievať, že sa dlžník vyhne výkonu, alebo keď sa obáva odstránenia alebo poškodenia majetku.

Súd vydá rozhodnutie o žiadosti o naliehavé predbežné zaistenie alebo predbežné zablokovanie na neverejnom zasadnutí bez predvolania strán sporu podľa vykonateľnej dohody a v prípade potreby určí hodnotu kaucie a lehotu na jej zaplatenie. Žiadosť o súdne zaistenie sa považuje za naliehavú a predvolajú sa strany sporu. V prípade že sa jej vyhovie, súd môže nariadiť navrhovateľovi zložiť zábezpeku a v prípade nehmotného majetku sa súdne zaistenie zapíše v katastri nehnuteľností.

Pokiaľ ide o naliehavosť žiadosti, neexistujú nijaké požiadavky, v prípade veriteľa sa však pri predbežnom zaistení a predbežnom zablokovaní môže vyskytnúť možnosť, že príkaz sa nevykoná, pretože dlžník odstránil alebo zničil príslušný majetok, hoci pohľadávka nie je splatná.

Vykonaťelné zablokovanie sa nariadi bez predvolaní na základe záveru, ktorým sa uznáva vykonanie, prostredníctvom oznámenia, v ktorom sa uvedie takisto exekučný titul a ktoré sa pošle tretej osobe spoločne so spomínaným záverom, ktorým sa uznáva vykonanie. O súdnom príkaze sa informuje aj dlžník. Súdnym príkazom o zablokovaní sa informuje tretia osoba, ktorá sa stala zablokovanou treťou osobou, že nesmie dlžníkovi zaplatiť peniazmi ani hnutelným majetkom, ktorý mu dlhuje alebo bude dlhovať, a uvádza sa v ňom, že zablokovanie sa na ňu vzťahuje len v miere nevyhnutnej na dosiahnutie výkonu záväzku.

V prípade poskytnutia dôkazu sa požaduje, **že by mala existovať hrozba, že dôkaz by mohol zmiznúť alebo by mohlo byť ťažké s ním v budúcnosti zaobchádzať. Ak bude protistrana súhlasiť, žiadosť možno podať aj bez naliehavosti. Súd predvolá strany sporu a protistrane doručí kópiu žiadosti. Súd sa bude žiadosťou zaoberať na verejnom zasadnutí podľa dohody. Ak existuje nebezpečenstvo omeškania, súd môže prijať žiadosť bez predvolania strán sporu.**

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Predbežné zablokovanie sa môže vzťahovať na bankové účty, nehmotný majetok, cenné papiere atď.

Na hmotný hnutelný majetok, evidované dopravné prostriedky, nehmotný majetok atď. sa môže vzťahovať predbežné zaistenie.

Na nehmotný majetok, hnutelný majetok atď. sa môže vzťahovať súdne zaistenie.

Na peniaze, cenné papiere alebo iný nehmotný hnutelný majetok sa môže vzťahovať vykonaťelné zablokovanie.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania sa zaistený majetok môže vymáhať až po tom, čo veriteľ získa exekučný titul.

Súdny príkaz na predbežné zaistenie lodí sa vykonáva zadržaním lode kapitanátom prístavu, v ktorom sa loď nachádza. V tomto prípade prístavný kapitanát neuvolní požadované lodné dokumenty a neumožní lodi vyplávať z prístavu.

Pokuta sa vymeria len vtedy, keď navrhovateľ dosiahne ochranné opatrenie v zlej viere, a tým poškodí odporcu. Odporca alebo dlžník môže byť stíhaný podľa trestného práva za nedodržanie súdnych rozsudkov.

Ak dlžník predloží dostatočnú záruku, súd môže na jeho žiadosť zrušiť súdny príkaz na predbežné zaistenie. O žiadosti na uvoľnenie majetku sa rokuje na verejnom zasadnutí ako o naliehavej veci, pričom strany sporu sa predvolajú v skrátenej lehote pred záverom.

Podobne ak bola hlavná žiadosť, ktorá je základom návrhu na ochranné opatrenie, vyhlásená za neplatnú, odmietnutá alebo sa stala neplatnou v dôsledku právoplatného rozsudku, alebo ak osoba, ktorá podala túto žiadosť upustila od svojho nároku, dlžník môže požiadať o uvoľnenie majetku súd, ktorý vydal súdny príkaz. Súd vydá právoplatný rozsudok vo veci žiadosti bez predvolania strán sporu.

V prípade vykonaťelného zablokovania sa všetky peniaze a majetok, na ktoré sa vzťahuje zablokovanie zmrazia odo dňa odoslania súdneho príkazu na zablokovanie tretej strane, ktorej sa zablokovanie týka. Tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, od zmrazenia do úplného splatenia záväzkov uvedených v exekučnom titule nevykoná nijakú platbu ani inú operáciu, ktorou by sa mohol znížiť objem zmrazeného majetku. Keď je zablokovaná pohľadávka zabezpečená hypotékou alebo inou vecnou zárukou, veriteľ, ktorý požiadal o zablokovanie, má nárok požadovať, aby sa zablokovanie uviedlo v katastri nehmuteľností alebo v iných verejných registroch.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

V prípade predbežného zaistenia a zablokovania sa na základe rozhodnutia súdu môžu stanoviť lehoty, ktoré sa nevzťahujú na obdobie v súdnom príkaze (napríklad lehota, v rámci ktorej má veriteľ zložiť zábezpeku pod hrozbou uvoľnenia majetku).

Súdny príkaz platí do vynesenia rozsudku o žiadosti na uvoľnenie majetku, ak bola táto žiadosť zamietnutá, stala sa neplatnou alebo bola zrušená, alebo v prípade, že bola žiadosť prijatá, platí do vykonania rozsudku alebo dovtedy, kým dlžník poskytne dostatočné záruky.

Odvolať sa vždy urovnáva s predvolanými stranami sporu.

V prípade vykonaťelného zablokovania sa všetky peniaze a majetok, na ktoré sa vzťahuje zablokovanie zmrazia odo dňa odoslania súdneho príkazu na zablokovanie tretej strane, ktorej sa zablokovanie týka. Tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, od zmrazenia do úplného splatenia záväzkov uvedených v exekučnom titule vrátane obdobia pozastaveného výkonu zablokovania nevykoná nijakú platbu ani inú operáciu, ktorou by sa mohol znížiť objem zmrazeného majetku, pokiaľ sa v právnych predpisoch nestanovuje inak.

Tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, musí zaevidovať zablokovanú peňažnú sumu alebo voľný nehmotný hnutelný majetok, a to do piatich dní od oznámenia o zablokovaní alebo od dátumu splatnosti peňažných súm dlžných v budúcnosti. Súdny exekútor uvoľní alebo rozdelí zaznamenanú peňažnú sumu.

Ak tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, nesplní svoje záväzky, veriteľ, ktorý podal návrh, dlžník alebo súdny exekútor môžu informovať vykonávajúci súd, aby potvrdil zablokovanie. Ak z poskytnutých dôkazov vyplýva, že tretia strana, ktorej sa zablokovanie týka, dlhuje peniaze dlžníkovi, súd vydá rozhodnutie s cieľom potvrdiť zablokovanie, čím zaviazá tretiu stranu, ktorej sa zablokovanie týka, aby sumu dlhovanú dlžníkovi vyplatila veriteľovi a v prípade, že to z dôkazov nevyplýva, zruší zablokovanie. Ak sa zablokovanie vykonalo na nehmotnom hnutelnom majetku, ktorý bol ku dňu výkonu v držbe tretej strany, ktorej sa týka zablokovanie, súd rozhodne o predaji tohto majetku tretej strane.

V prípade poskytnutia dôkazu **poskytnutý dôkaz preskúma súd v priebehu rozhodovania vo veci so zreteľom na prípustnosť a presvedčivosť. Poskytnuté dôkazy môže použiť aj strana, ktorá nepožiadala o ich predloženie. Výdavky spojené s poskytnutím dôkazov zaeviduje súd, ktorý vedie konanie vo veci samotnej.**

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

V prípade *predbežného zaistenia a zablokovania* sa proti záveru možno iba odvolať na súde hierarchicky vyššieho stupňa do piatich dní od vynesenia alebo doručenia rozsudku, podľa toho, či sa súdne konanie uskutočnilo za prítomnosti predvolaných strán alebo bez nich. Ak sa prvostupňová jurisdikcia prináleží odvolaciemu súdu, nápravným opatrením je odvolanie. Účinkom týchto nápravných opatrení je buď uvoľnenie majetku, alebo zachovanie ochranného opatrenia. Námienu proti výkonu súdneho príkazu na zaistenie alebo zablokovanie môže podať ktorákoľvek zainteresovaná strana.

V prípade vykonaťelného zablokovania sa proti rozhodnutiu vydanému v súvislosti s potvrdením zablokovania možno iba odvolať do piatich dní od doručenia rozhodnutia. Účinkom právoplatného rozhodnutia o potvrdení je postúpenie pohľadávky a toto rozhodnutie predstavuje exekučný titul proti tretej strane, ktorej sa týka zablokovanie, do výšky sumy, pre ktorú sa vydalo potvrdenie. Tretia strana, ktorej sa týka zablokovanie, po potvrdení zablokovania prístupí k zaznamenanému alebo čiastočnému vyplateniu sumy výslovne uvedenej v rozhodnutí o potvrdení.

Ak v prípade *predbežného vykonávania* žiadosť zamietol súd prvého stupňa, je možné proti tomuto rozhodnutiu podať odvolanie. Buď prostredníctvom podaného odvolania, alebo inak v priebehu celého odvolacieho konania možno požadovať pozastavenie predbežného vykonávania. Do vyriešenia žiadosti o pozastavenie, vykonávanie sa môže predbežne pripustiť na základe príkazu predsedu súdu aj pred dorúčením súdneho spisu.

V prípade poskytnutia dôkazu je záver, ktorým sa potvrdzuje žiadosť o poskytnutie dôkazu, vykonateľný a nevzťahuje sa naň nijaké nápravné opatrenie. Proti záveru, ktorým sa žiadosť zamieta, možno len podať odvolanie do piatich dní od vynesenia rozsudku, ak boli strany sporu predvolané na pojednávanie, a v prípade, že strany sporu predvolané neboli, do piatich dní odo dňa doručenia rozsudku. Dôkaz, ktorý sa má poskytnúť, možno poskytnúť len čo najskôr alebo v lehote, ktorá bola v tejto súvislosti stanovená. Podanie poskytovaného dôkazu sa uzná v závere, proti ktorému neexistuje nijaké nápravné opatrenie.

Posledná aktualizácia: 05/01/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.